Artikel att ingå under fönstret -**Tankar och utkast**- på Heidenstamsällskapets hemsida.

OM ALLAN RANIUS BIBLIOGRAFI OCH OM ATT LÄSA HEIDENSTAM DIGITALT

av Håkan Jaldung efter samråd med medlemmen Gunvor Nyman

Bakgrund

Boken *Verner von Heidenstam En bibliografi* från 2002 av Allan Ranius med tillhörande Supplement från 2020, samt hans böcker om *Övralidsbiblioteket* och *Övralidsarkivet,* är mycket användbara källor och utgångspunkter för den som intresserar sig för texter och verk av och om Heidenstam. Böckerna innehåller över 1000 sidor fakta!

Ranius samlar i bibliografins och supplementets verkförteckning (skrifter, tal och enkäter) i huvudsak all känd litteratur om Heidenstam fram till och med år 2009. Utöver verkförteckningen finns bland uppgifter om bok- och artikelförfattarnas namn, signaturer och mycket annat som underlättar för den intresserade att finna texter om Heidenstamlitteratur.

Innehållsförteckningarna till de två bibliografierna **bifogas på sista sidan**.

Hur kan Ranius bibliografi vara användningsbar inför digitala studier av Heidenstamlitteratur?

Texter av Heidenstam

I månadsbrevet för november 2026 nämns den lilla blygsamma texten *Skor, stöflar och koturner* författad av Heidenstam. En god vän skickade till mig några nummer av Motala Tidning från september 2026 eftersom journalisten Karl Magnus Moulin i några artiklar i tidningen skrev om ett par av Heidenstams skor.

Jag kom ihåg att jag vid något tillfälle har läst en text om just skor som Heidenstam själv hade skrivit. Vilken text var det?

Jag går till Ranius bibliografi och finner svar (siffrorna till vänster nedan är löpnummer):

120 *Skor, stöflar och koturner. (Sign.:) V. von H-m.*
(Svenska Dagbladet 21/11 1897.)

Om du prenumererar på Svenska Dagbladet (SvD) kan du exempelvis göra så här för att läsa den aktuella texten på din dator, läsplatta eller mobiltelefon:

- ✓ Logga in på SvD
- ✓ Klicka på tre streck uppe till höger
- ✓ Klicka på ”Historiskt sidarkiv”
- ✓ Skriv sedan år, datum (1897-11-21) och Heidenstam, klicka och läs sedan gulmärkt text så hittar du vad du söker.

Vissa bibliotek har särskilda datorer som kan bokas för att läsa i tidningarnas historiska arkiv. Kolla på hemortens bibliotek.

Artiklar om Heidenstam

Det är inte sällan man i Heidenstamlitteraturen ser hänvisningar till tidningsartiklar utöver hänvisningar i litteraturhänvisningarna till tryckta böcker.

Bokrecensioner som publiceras i tidningarna väcker intresse liksom att intervjuer om Heidenstams förhållanden, boenden och vänner med mera är intressant läsning, särskilt för oss i Heidenstamsällskapet.

Hur kan man enkelt finna och läsa digitala artiklar av och om Heidenstam i SvD och DN?

Exempel A: Om recensioner av boken *Från Col di Tenda till Blocksberg* innehåller bibliografin följande text:

6 ”*Verner von Heidenstam,* Från Col di Tenda till Blocksberg. Reseskizzer. Sthlm 1888. 248 s.”

”1 600 exemplar, några med extrablad före tillägnan med skämtsamma rättelser.
Tillägnan ”Till dig min frände Karl Albert Robson”.
(Här anger Ranius namnen på kapitlen. Utgår här)
Rec. av *B.Estlander* (Finsk tidskrift 26 (1889), s.143–145, (*Georg Nordensvan*) (Aftonbladet 6/12 1888), sign.:) *A.K.* (Göteborgs-Posten 10/11 1888), *C.D.W.* (Post- och Inrikes Tidningar 17/11 1888, *J.A. R-m* (Ny illustrerad tidning) 24 (1888), (sign.:) *-pt-* (Sydsvenska Dagbladet 27/11 1888), (Svenska Dagbladet 12/12 1888), (Nya Dagligt Allehanda 13/12 1888), (Vårt Land 22/12 1888).”

I supplementet tillkommer följande information:

(6) ”*Verner von Heidenstam*. Från Col di Tenda till Blocksberg. Sthlm 1888. 248 s. (6)Rec. av (*Bolette Pavels Larsen*) (Bergens Tidende 14/12 1888, Budkaflen 23/11 1888).”

Med utgångspunkt från uppgifterna i bibliografin kan den som prenumererar på SvD läsa den angivna recensionen i SvD genom att använda sin dator, läsplatta eller mobiltelefon på sätt som visats ovan.

Exempel B: Läsa artiklar av Eva von Zweigbergk (Eva Alkman-Malm) rörande Heidenstam.

Eva von Zweigbergk var anställd på Dagens Nyheter (DN) åren 1929–1969.

I Ranius bibliografi finns i Person- och sakregistret uppgiften att det finns sju artiklar i bibliografin rörande Heidenstam skrivna av von Zweigbergk åren 1934–1979. En av artiklarna är följande

1563 *Eva von Zweigbergk, När Naddö var vallfarts- och vandringsort*
(Dagens Nyheter 30/5, 31/5, 1/6 1959)

Den som prenumererar på DN kan digitalt exempelvis på sin dator läsa följande ”Heidenstamiana” om Heidenstam och Naddö i DN:s arkiv enligt följande:

- ✓ Logga in på DN
- ✓ Klicka på ”Arkivet” (mindre ord överst i mitten)
- ✓ Sök på ”Valfritt val” exempelvis Heidenstam
- ✓ Skriv årtal, datum, (exempelvis 1959-05-31) om möjligt även rubrikord

Att läsa böcker av Heidenstam digitalt på Litteraturbanken

Böcker av och om Heidenstam började ges ut under år 1888. Nya upplagor ges fortfarande ut. Den ordinarie bokhandeln och biblioteken har dock ett mycket begränsat urval omedelbart tillgängligt. Hos till exempel Adlibris och på antikvariaten finns tillgängligt ett antal varierande titlar med Heidenstamlitteratur.

Kan verk av Heidenstam läsas digitalt och kostnadsfritt?

Ja, många av Heidenstams verk kan läsas digitalt via Litteraturbanken, till exempel boken *Heliga Birgittas pilgrimsfärd*.

Skriv på din sökmotor: www.litteraturbanken.se (om du vill göra det nu, klicka på namnet)

- ✓ Klicka på ”Biblioteket”
- ✓ Botanisera i biblioteket och hitta 51 verk, 319 dikter och noveller med mera av Heidenstam. Här finns läsning för flera år.
- ✓ Du kan även finna annan information – Botanisera i Litteraturbanken!
- ✓ Du kan dessutom lyssna på Heidenstams verk, sök under ”Ljud&Bild”.

För kännedom: Innehållsförteckning i Allan Ranius Heidenstambibliografi. Till höger i dess supplement

Förord 7
Verkförteckning (skrifter – tal – enkäter) med litteratur om Heidenstam 1887–2000 9
Skönlitteratur om Heidenstam
Dikter 294
Romaner och noveller 304
Dramatik 305
Översättningar 306
Bolgariska 306), danska 306), engelska(309), esperanto(314), estniska 314), finska 316), franska 317), hebreiska 319), ido 319), isländska 319), italienska 320), japanska 322), kinesiska 323), lettiska 323), nederländska 323), norska 324), polska 325), portugisiska 327), ryska 328), serbokroatiska 330), slovenska 330), spanska 331), tjeckiska 331), transpiranto 332), turkiska 333), tyska 333), ungerska 348
Tonsättningar 349
Titelregister 363
Diktregister (begynnelseord) 377
Person och sakregister 382
Signaturer och pseudonymer 419

Verkförteckning med litteratur om Heidenstam 3
Skönlitteratur om Heidenstam 57
Dikter, romaner och noveller, dramatik.
Översättningar 61
Danska, engelska, estniska, finska, franska, isländska, italienska, japanska, kinesiska, lettiska, litauiska, nederländska, norska, polska, portugisiska, tjeckiska, tyska.
Punktskrift 71
Tonsättningar 72
Porträtt och karikatyrer 76
Rättelser 99
Uppgifter på ej verifierade tryck och porträtt 101
Signaturer och pseudonymer 106
Person- och sakregister 109